

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ  
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ**



**ФАКУЛЬТЕТ ПІДГОТОВКИ, ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ  
КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ПОДАТКОВОЇ МІЛІЦІЇ  
КАФЕДРА СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ТА ОРГАНІЗАЦІЇ  
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ**



**МАТЕРІАЛИ  
круглого столу  
ОСОБИСТА БЕЗПЕКА В ДІЯЛЬНОСТІ  
ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ, ЯК ЗАПОРУКА  
ЯКІСНОГО ВИКОНАННЯ СЛУЖБОВИХ  
ЗАВДАНЬ**

**05 лютого 2021 року  
м. Ірпінь**

*Рекомендовано до друку Вченою радою факультету підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції Університету державної фіскальної служби України (протокол від «11» лютого 2021 № 1).*

### **Організаційний комітет круглого столу**

#### **Голова:**

**ЧМЕЛЮК Василь Васильович** – проректор з питань підготовки кадрів податкової міліції – начальник факультету підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції, к.ю.н.

#### **Заступник голови:**

**ГРИЦУК Віктор Леонідович** – начальник кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки, к.ю.н.;

**БУХТІЯРОВ Олексій Анатолійович** – заступник начальника кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки, к.ю.н.

#### **Члени організаційного комітету: (редакційна колегія)**

**ЄРЬОМЕНКО Едуард Анатолійович** – професор кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки, к. пед. н., Заслужений працівник фізичної культури і спорту України, майстер спорту України міжнародного класу, Заслужений тренер України;

**АНТОНЕНКО Сергій Анатолійович** – професор кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки, к. н. з фіз. вих. та спорту, доцент;

**ПАРАНИЦЯ Сергій Павлович** – професор кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки, к. ю. н., доцент;

**БАДЬОРА Сергій Миколайович** – доцент кафедри спеціальних дисциплін та організації професійної підготовки, к. пед. н.;

**ЛИСЕЮК Андрій Миколайович** – професор кафедри оперативно-розшукової діяльності, к.ю.н.;

**КОВАЛЬ Микола Васильович** – професор кафедри адміністративного права і процесу та митної безпеки, к.ю.н., професор;

**АНДРУЛІС Йонас Юозо** – старший викладач кафедри військової підготовки.

- О-75            Тези доповідей круглого столу «Особиста безпека в діяльності правоохоронних органів, як запорука якісного виконання службових завдань» (05 лютого 2021 року). Ірпінь: Університет ДФС України, 2020. 141 с.

Автори спрямували свій науковий пошук на аналітичного зіставлення загальних підходів до забезпечення особистої безпеки під час виконання службових завдань, володіння прийомами особистої безпеки в типових та екстремальних ситуаціях в структурі професійної діяльності фахівця спеціальності «Правоохоронна діяльність».

За достовірність фактів, цитат, імен, назв та інших відомостей несуть відповідальність автори.

## ЗМІСТ

ГРИЩУК В. Л. Ключові фактори забезпечення особистої безпеки працівників правоохоронних органів в умовах загострення епідеміологічної ситуації в Україні	5
БУХТІЯРОВ О. А., БУХТІЯРОВА І. Г. Медичне забезпечення працівників правоохоронних органів, як складова їх особистої безпеки	9
ШАПОВАЛОВ Б. Б., ЄРЬОМЕНКО Е. А. Формування понять індивідуального ризику та особистої безпеки у співробітників правоохоронних органів за методиками бойового і поліцейського хортингу	14
ОСТАПЕНКО О. І., ЄРЬОМЕНКО Е. А. Бойовий хортинг у забезпеченні особистої безпеки співробітників правоохоронних органів під час оперативно-службової діяльності	20
МАНЯКОВ І. В., НІКУЛІН М. О. Особливості підготовки та персональні навички персоналу державної прикордонної служби у районах здійснення Операції Об'єднаних Сил на сході України	25
ЄРЬОМЕНКО Е. А. Бойовий хортинг: умови володіння прийомами особистої безпеки працівниками національної поліції України	29
ПОЛТОРАЦЬКИЙ С. С., ЄРЬОМЕНКО Е. А. Методичні прийоми системи бойового хортингу при навчанні засобам особистої безпеки співробітників правоохоронних органів	34
КОВАЛЬ М. В. Дотримання прав людини запорука особистої безпеки працівника правоохоронного органу	40
АНТОНЕНКО С. А. Структура особистої безпеки, її елементи в професійно-психологічній готовності та захищеності працівників органів правоохоронних органів	46
ЄРЬОМЕНКО Е. А., АНДРУЛІС Й. Ю. Бойовий хортинг: принцип законності у забезпеченні правоохоронними органами особистої безпеки громадян	50
БАДЬОРА С. М. Концепт особистої безпеки у практичній діяльності працівників правоохоронних органів	56
ПАРАНИЦЯ С. П. Поняття безпеки особи та особистої безпеки працівника правоохоронного органу в службовій діяльності	61
ЛИСЕЮК А. М. Особиста безпека оперативних працівників правоохоронних органів	64
БУТОК О. В. Особиста безпека важлива складова в службовій діяльності співробітників правоохоронних органів України	67
ЗВЄРСВ А. В. Бойовий хортинг у системі забезпечення особистої безпеки співробітників поліції	70
ТІШИН А. В. Бойовий хортинг: поняття особистої безпеки співробітників поліції	76

# **БОЙОВИЙ ХОРТИНГ: УМОВИ ВОЛОДІННЯ ПРИЙОМАМИ ОСОБИСТОЇ БЕЗПЕКИ ПРАЦІВНИКАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ**

**Єрмоєнко Едуард Анатолійович**  
професор кафедри спеціальних дисциплін  
та організації професійної підготовки  
Факультету підготовки, перепідготовки та  
підвищення кваліфікації працівників податкової міліції,  
кандидат педагогічних наук, Заслужений працівник фізичної культури і  
спорту України, майстер спорту України міжнародного класу,  
Заслужений тренер України, Університет ДФС України

На сучасному етапі реформування системи МВС України та вдосконалення шляхів роботи Національної поліції України доволі актуальною та дискусійною є проблематика володіння поліцейськими прийомами особистої безпеки в типових та екстремальних ситуаціях, що цікавить науковців та практичних працівників поліції [1–4]. Через нинішню ситуацію в державі, що характеризується зростанням злочинності та збільшенням кількості випадків злісної непокори з боку правопорушників законним вимогам поліцейських, їх травмуванням та загибеллю, виникає потреба наукового підходу до розв'язання сучасних завдань у сфері забезпечення особистої безпеки поліцейських під час виконання службових обов'язків, а також застосування прийомів бойового хортингу.

Розробка заходів щодо підвищення рівня особистої безпеки поліцейських, нормативно-правового регулювання безпечного виконання ними службових обов'язків з огляду на зміни в підготовці правоохоронців нової генерації уможлиблює вирішення теоретичних і практичних питань, що стосуються особистої безпеки поліцейських. Серед учених, які досліджували деякі проблемні аспекти забезпечення особистої безпеки поліцейських, варто виокремити В. Р. Білу, О. А. Бухтіярова, В. Л. Грищука, С. П. Параницю, В. В. Чмелюка та інших. Водночас, незважаючи на таку чисельність наукових напрацювань, присвячених тематиці особистої безпеки поліцейських, нез'ясованими залишаються чимало питань. Безумовно, ця проблема є

надзвичайно актуальною і багатоаспектною, однак вона ще не стала предметом розгорнутих наукових досліджень..

*Метою дослідження є проведення аналітичного зіставлення загальних підходів до забезпечення особистої безпеки під час виконання службових завдань, володіння прийомами особистої безпеки в типових та екстремальних ситуаціях працівниками Національної поліції України.*

Становлення правової держави та формування дієвої системи забезпечення прав людини неможливе без проведення реформування правоохоронної системи. У цьому контексті варто констатувати, що багато країн успішно пройшли або проходять шлях реформ, зокрема правоохоронної системи, і їхній досвід може стати у пригоді нам. Нині постає питання ефективності виконання поліцейськими оперативно-службових завдань, створення якісно нової моделі взаємодії суспільства та поліції для забезпечення охорони прав і свобод людини.

Рівень якості виконання поліцейським своїх службових обов'язків прямо пропорційно залежить від забезпечення його особистої безпеки. У науковій літературі міститься чимало дефініцій поняття «безпека». У словнику С. І. Ожегова безпека означає стан, за якого не загрожує небезпека, це – захист від небезпеки. Під небезпекою, своєю чергою, розуміють загрозу заподіяння кому-небудь шкоди, загрозу життю та здоров'ю людини, іншим її цінностям.

Отже, небезпека – це ситуація, коли існує загроза безпеці, тобто сукупність умов і факторів, які є небезпечними для життєво важливих інтересів особи. Загроза як зовнішній чинник небезпеки, справляючи специфічний вплив на конкретного суб'єкта, зумовлює його особливий психологічний стан. Останній виступає як психофізіологічна ознака небезпеки. Людина, котра перебуває в стані небезпеки, відчуває тривогу, неспокій, для неї характерним є психічне напруження та інші негативні прояви.

На тлі переходу на нові орієнтири роботи спостерігаються певні негаразди у виконанні поліцейськими службових обов'язків, серед яких найбільше вирізняються такі: по-перше, зміни, що відбуваються в системі

підготовки поліцейських до виконання службових завдань на основі зарубіжного досвіду, важко назвати справжньою системною реформою, за винятком патрульної поліції, спецпідрозділу поліції особливого призначення «КОРД», який готує поліцейських на основі нової методики, що враховує закордонну практику; по-друге, підготовку поліцейських у підрозділах поліції на місцях здійснюють працівники, які не пройшли відповідне навчання у зарубіжних чи вітчизняних інструкторів, що негативно впливає на підготовку особового складу підрозділу; по-третє, відсутність повного забезпечення підрозділів новітніми спеціальними засобами, які зазначені в Законі України «Про Національну поліцію», негативно впливає на ефективність виконання службових обов'язків та забезпечення особистої безпеки співробітників; по-четверте, на розвиток Закону України «Про Національну поліцію» дотепер так і не прийнято необхідного пакета підзаконних нормативно-правових актів, позаяк очевидно, що цей Закон не зможе врегулювати усіх питань організації та діяльності поліції; по п'яте, відсутня чітка концепція професійної підготовки поліцейських кадрів, вивчення засобів тренування бойового хортингу, організації навчального процесу тощо [5–10].

Зупинимося ще на одному, на наш погляд, важливому аспекті. Для того, щоб підтримувати високий рівень особистої безпеки поліцейського, треба враховувати належний рівень його тактичної та вогневої підготовки.

Помилки, спричинені неправомірним застосуванням вогнепальної зброї, недостатнім рівнем управління поліцейськими силами і засобами, прорахунки у тактиці під час типових та екстремальних ситуацій, у проведенні поліцейських операцій призводять до загибелі та травмування службовців. Усунення цих та інших недоліків вимагає коригування термінів і змісту програм професійної підготовки поліцейських із використанням зарубіжного досвіду, вироблення надійних методик опанування навичками теорії і практики застосування поліцейських заходів, зокрема, примусового характеру, забезпечення поліцейських сучасними спеціальними засобами.

Таким чином, сьогодні прийняття необхідного пакета підзаконних нормативно-правових актів з питань забезпечення особистої безпеки поліцейських, повного забезпечення підрозділів новітніми спеціальними засобами, вироблення чіткої концепції професійної підготовки поліцейських кадрів засобами бойового хортингу дасть змогу покращити захист поліцейського під час виконання оперативно-службових завдань.

### СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Біла В. Р., Єрмоєнко Е. А., Чмелюк В. В. Військово-патріотичне виховання школярів і студентів у процесі занять бойовим хортингом. *Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф.*, 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. Ірпінь, 2020. Ч. 2. С. 242–254.

2. Бухтіяров О. А., Єрмоєнко Е. А., Грищук В. Л. Бойовий хортинг як система підготовки українського професійного воїна-патріота. *Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф.*, 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. Ірпінь, 2020. Ч. 2. С. 126–139.

3. Грищук В. Л., Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг як засіб професійно-прикладної, функціональної підготовки студентів, курсантів і слухачів спеціалізованих закладів вищої освіти та співробітників правоохоронних органів. *Шляхи удосконалення професійних компетентностей фахівців в умовах сьогодення : матер. міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф.* 28-29 травня 2020 р. / Мін-во освіти і науки України, Держ. наук. установа «Інститут модернізації змісту освіти», [та ін.]. Київ, 2020. С. 537–544.

4. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг – професійно-прикладний вид спорту правоохоронних органів України : монографія. Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України, Національна федерація бойового хортингу України. К : ГС «НФБХУ», 2020. 203 с.

5. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг у системі професійної підготовки співробітників правоохоронних органів. *Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф.*, 14–

15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. Ірпінь, 2020. С. 28–40.

6. Єрмоєнко Е. Бойовий хортинг як засіб оптимізації функціональної підготовки студентів і курсантів спеціалізованих закладів вищої освіти та співробітників правоохоронних органів. *Теорія і методика хортингу*. 2017. Вип. 8. С. 19–33.

7. Єрмоєнко Е. А. Бойовий хортинг як засіб професійно-психологічної підготовки співробітників правоохоронних органів України : монографія. Мін-во освіти і науки України, Університет ДФС України, Нац. федерація бойового хортингу України. К : ГС «НФБХУ», 2020. 138 с.

8. Єрмоєнко Е. А. Комплексне використання потенціалу бойового хортингу для забезпечення національної безпеки України в умовах зовнішньої агресії. *Актуальні проблеми забезпечення національної безпеки та спрощення процедур міжнародної торгівлі : зб. тез IV наук.-практ. інтернет-конф., 25-31 травня 2020 р., м. Ірпінь – м. Хмельницький / Мін-во фінансів України, Ун-т ДФС України [та ін.]. Хмельницький : Науково-дослідний центр митної справи, 2020. С. 18–23.*

9. Єрмоєнко Е. А. Хортинг – національний вид спорту України: метод. посіб. / Е. А. Єрмоєнко. – К. : Паливода А. В., 2014. – 1064 с.

10. Параниця С. П., Єрмоєнко Е. А., Чмелюк В. В. Методи професійно-прикладної фізичної підготовки студентів і курсантів правоохоронних спеціальностей засобами бойового хортингу. *Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. Ірпінь, 2020. Ч. 2. С. 462–477.*

11. Чмелюк В. В., Єрмоєнко Е. А., Бондарчук В. В. Бойовий хортинг як чинник навчання і професійної підготовки курсантів закладів вищої освіти правоохоронної спрямованості. *Бойовий хортинг та діяльність правоохоронних органів України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 липня 2020 р., м. Ірпінь / Мін-во фінансів України, Університет ДФС України [та ін.]. Ірпінь, 2020. Ч. 2. С. 8–23.*

*Наукове видання*

**ОСОБИСТА БЕЗПЕКА В ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ,  
ЯК ЗАПОРУКА ЯКІСНОГО ВИКОНАННЯ СЛУЖБОВИХ ЗАВДАНЬ**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ КРУГЛОГО СТОЛУ  
05 лютого 2021 року**

*Матеріали надруковані в авторській редакції.  
За достовірність фактів, посилань, стилістичне та орфографічне оформлення  
відповідальність несуть автори публікацій та їх наукові керівники.*

Здано до друку 12.11.2019. Формат 60x84x16  
Папір офсетний № 1. Гарнітура «Timens New Roman»  
Ум. друк.арк. 18,5  
Тираж 70 примірників. Замовлення № 1056  
Підготовлено до друку Видавничо-поліграфічним центром  
Університету ДФС України  
08200, вул. Університетська, 31, м. Ірпінь, Київська обл., Україна

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців,  
виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК № 5104 від 20.05.2016